

Supreme 2000

กับการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

1. ความนำ

ในสังคมมหาวิทยาลัยยุคปัจจุบัน คงไม่มีประเด็นใดที่ได้รับความสนใจจากสมาชิกในมหาวิทยาลัยมากไปกว่า “การประกันคุณภาพการศึกษา” และ “การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ” แม้ว่าจะเป็นการยากที่จะสรุปว่าประเด็นใดควรเกิดขึ้นก่อน-หลัง แต่เป็นที่เข้าใจตรงกันว่า การประกันคุณภาพการศึกษา และการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีลักษณะเหมือนกัน คือ มีความอิสระในการบริหารงานภายใต้เงื่อนไขที่ต้องตรวจสอบได้ และเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการในทุกสถาบันอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งหนึ่งที่อยู่ภายใต้กระแสของการประกันคุณภาพการศึกษาและการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ การทำความเข้าใจร่วมกันในแนวคิดพื้นฐานในระดับเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเรียกกันว่า “Supreme 2000” และความเชื่อมโยงระหว่าง “Supreme 2000” กับการเตรียมพร้อมที่จะก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐจึงเป็นประเด็นที่ควรแก่การพิจารณา

2. Supreme 2000 ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีภารกิจหลักเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ภารกิจหลักทั้งสี่ประการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา มหาวิทยาลัย เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ อันจำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม การประเมินภารกิจดังกล่าว อย่างเป็นระบบจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยให้บรรลุถึง ภารกิจที่ได้กำหนดไว้

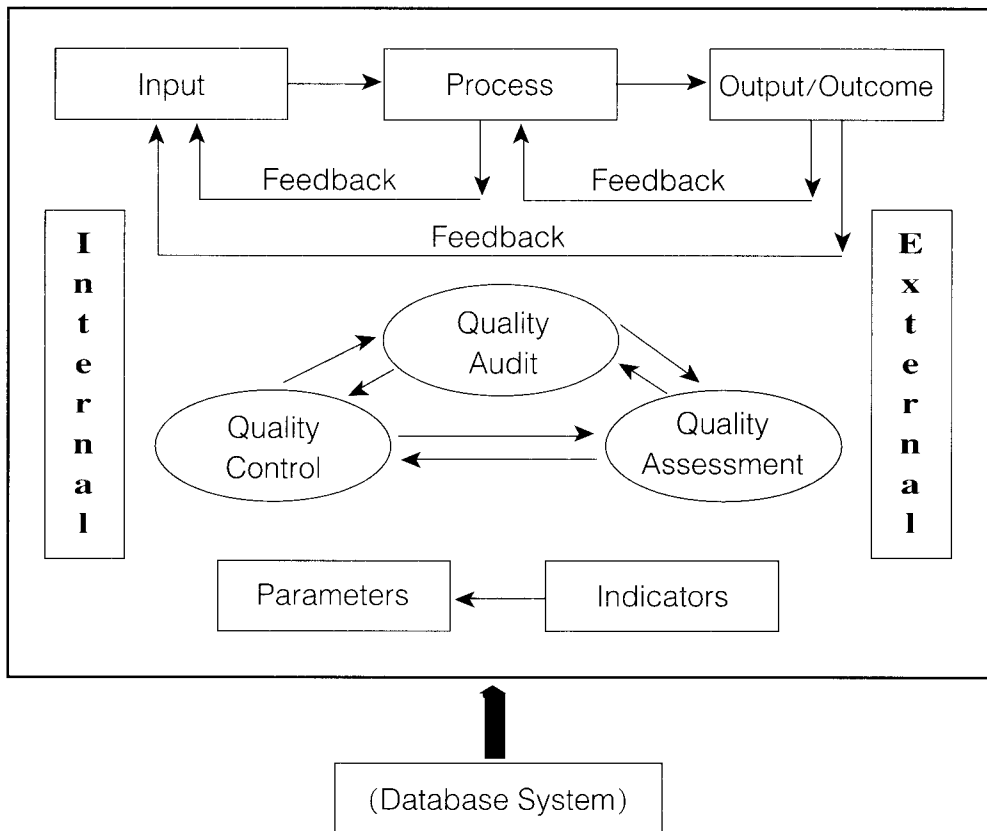
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีเจตน์จำนงที่จะพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และมุ่งหวังให้เกิดระบบประกันคุณภาพที่ สมบูรณ์เมื่อมหาวิทยาลัยก้าวเข้าสู่ **ศตวรรษ** ใหม่ที่จะมาถึงในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า จาก พันธกิจที่มีต่อระบบประกันคุณภาพการศึกษานี้ จึงเรียกระบบประกันคุณภาพการ ศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่า **“Supreme 2000”**

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา “Supreme 2000” ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ มุ่งเน้นในกระบวนการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วยขั้นตอน การควบคุมคุณภาพภายใน การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีระบบและกลไกการควบคุมคุณภาพภายในขององค์กรประกอบ ต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการบรรลุภารกิจของมหาวิทยาลัย ทั้งในระดับคณะ สถาบัน และ หน่วยงาน โดยมีเป้าหมายให้การดำเนินงานในด้านต่างๆ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างรัดกุมทุกขั้นตอน มหาวิทยาลัยจะได้พัฒนาระบบการตรวจสอบคุณภาพทั้งในส่วน การตรวจสอบคุณภาพภายใน ตามเกณฑ์ที่คณะ สถาบัน และหน่วยงานได้กำหนดไว้ และการตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกตามเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบภายในระดับคณะวิชาเป็นหลัก เพื่อให้การผลิตบัณฑิตใน คณะวิชาต่างๆ เป็นไปอย่างมีคุณภาพ มหาวิทยาลัยจะดำเนินการให้มีการประเมินคุณ ภาพ ตามภารกิจหลักทั้งสี่ประการของมหาวิทยาลัย โดยอาศัยการประเมินจากผู้ ประเมินและผู้มีส่วนร่วมในระดับต่างๆ ทุกระดับที่จำเป็น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในเชิงคุณภาพ อันจะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

ในกระบวนการประกันคุณภาพดังกล่าว จำเป็นต้องอาศัยระบบสารสนเทศที่มี ฐานข้อมูลและโปรแกรมระบบงานที่ทันสมัย ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับการดำเนินงาน ทางด้านการบริหารจัดการและการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย โดย ใช้ชื่อ **“Supreme 95”** ซึ่งย่อมาจาก **Srinakharinwirot University for Planning, REgistration, Management and Etc.** 1995

นอกจากระบบสารสนเทศ “Supreme 95” แล้ว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ติดตั้งระบบเครือข่ายอื่นๆ ประกอบด้วย ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบการเรียนการสอนทางไกลระบบสารสนเทศอินเทอร์เน็ต และระบบโทรศัพท์เครือข่าย ซึ่งเชื่อมโยงหน่วยงานต่างๆ ทุกหน่วยงานของมหาวิทยาลัยทั้งที่ประสานมิตรและองครักษ์ โดยเรียกระบบเครือข่ายทั้งหมดนี้ว่า “ระบบเครือข่ายบัวศรี (Buasri Net)”

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา “Supreme 2000” ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงมีรากฐานอยู่บน “ระบบเครือข่ายบัวศรี” โดยมีระบบสารสนเทศ “Supreme 95” เป็นส่วนเสริมที่สำคัญทางด้านฐานข้อมูลและโปรแกรมระบบงาน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและการพัฒนางานด้านต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพแสดงลักษณะของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ “SUPREME 2000”

3. ความสำคัญของระบบประกันคุณภาพการศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

สถาบันการศึกษาที่เตรียมการเพื่อจะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตามแนวนโยบายและแนวปฏิบัติซึ่งทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดไว้ภายใต้เงื่อนไขที่เป็นภาระผูกพันกับธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) เจ้าของแหล่งเงินทุนของรัฐบาลไทยว่า “สถาบันอุดมศึกษาของไทยทุกแห่งจักต้องออกนอกระบบราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐภายในปี พ.ศ. 2545 โดยมีสถาบันอุดมศึกษาออกไปเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐอย่างน้อย 1 แห่ง ในปี พ.ศ. 2541” นั้น มีข้อดีซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนจากการเป็นมหาวิทยาลัยที่มีสถานะเป็นส่วนราชการ คือ “การมีความอิสระในการบริหารงาน” (ภายใต้เงื่อนไขที่มีการตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส) และการมีภาระที่ต้อง “พึ่งพาตนเองทางการเงิน” มากขึ้น

สถาบันการศึกษาที่เตรียมการเพื่อจะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ โดยส่วนใหญ่จึงมีนโยบายในการจัดหลักสูตร การวิจัย และการให้บริการการศึกษา ในลักษณะพิเศษที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่มหาวิทยาลัยได้มากขึ้น การบริหารงานที่มีความอิสระในลักษณะที่สามารถดึงดูดใจให้ผู้ให้บริการ (นิสิต นักศึกษา และประชาชนโดยทั่วไป) สนใจที่จะซื้อบริการจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมากขึ้นนั้น ย่อมมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น จึงทำให้ต้องเก็บค่าบริการ อาทิ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษาในอัตราที่สูงขึ้นด้วย

สถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ดำเนินนโยบายบริหารจัดการจัดการศึกษาในเชิงรุก และในเชิงแข่งขันกันทางธุรกิจด้วยการเร่งขยาย และเปิดหลักสูตรภาคสมทบหรือภาคพิเศษ โดยมุ่งเป้าหมายในด้านรายได้และส่วนแบ่งตลาด (market share) โดยปราศจากการไตร่ตรองอย่างรอบคอบในด้านการเตรียมความพร้อมในศักยภาพของ คุณภาพด้านบุคลากร และทรัพยากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อคุณภาพของการผลิตบัณฑิต และการให้บริการการศึกษาแก่สังคม

แม้ว่าการดำเนินนโยบายในลักษณะดังกล่าวจะมีส่วนในการพัฒนามหาวิทยาลัยให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นและรวดเร็ว แต่เป็นการพัฒนาที่ไม่มีคุณภาพและไม่ยั่งยืน เพราะท้ายที่สุดมหาวิทยาลัยแห่งนี้ก็จะไม่เป็นที่ยอมรับและไม่น่าเชื่อถืออีกต่อไปเมื่อสถาบันการศึกษาอื่นสามารถให้บริการการศึกษาประเภทเดียวกันโดยมีคุณภาพที่สูงกว่า รายได้และส่วนแบ่งตลาดที่เคยได้รับก่อนสถาบันการศึกษาอื่นก็จะหายไป เนื่องจากคงไม่มีผู้ใดยินดีจ่ายเงินในการซื้อบริการการศึกษาที่มีคุณภาพต่ำในราคาแพง

สถาบันการศึกษาที่จะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และประสงค์จะรักษาสถานะของการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐไว้ตลอดไปนั้นจึงต้องมีการดำเนินงานและมีผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือของประชาชนในสังคม การดำเนินนโยบายในการมุ่งหารายได้จึงต้องมี “ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา”

ควบคู่ไปด้วยเสมอ เพื่อช่วยให้ผู้ที่ประสงค์จะใช้บริการและผู้เกี่ยวข้อง (อาทิ ผู้ให้ทุนอุดหนุนมหาวิทยาลัย) กับมหาวิทยาลัยมีความเชื่อถือและยอมรับว่า การดำเนินงานและผลงานที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ มีคุณภาพสมควรที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกและเข้ามาเกี่ยวข้อง

4. สรุป

การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา “SUPREME 2000” ให้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการศึกษาและเพิ่มพูนมาตรฐานการศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น และได้รับการยอมรับจากภายนอกอย่างกว้างขวาง ตลอดจนจูงใจสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา และการสร้างสรรค์วัฒนธรรมในการพัฒนาคุณภาพของคณะ หน่วยงาน และผู้เกี่ยวข้อง ในทุกระดับจึงเป็นกลไกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการนำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีคุณภาพ และไม่ว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะมีสถานะเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หรือมีสถานะเป็นส่วนราชการ “การประกันคุณภาพการศึกษา” ก็ยังคงเป็นกลไกสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการที่จะนำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้ก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นที่น่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคมว่า เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินงาน และผลงานที่มีคุณภาพสมควรที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกและเข้ามาเกี่ยวข้อง

รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์
ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

